

Norske interiørarkitekters og møbeldesigneres landsforening (NIL) er en nasjonal faginteresseorganisasjon for interiørarkitekter og møbeldesignere med masterkompetanse.

Vedrørende Kap. 930 Design og arkitektur Norge og Post 70 Tilskudd

Design og Arkitektur Norge (DOGA) er statens virkemiddelapparat for design som jobber for å styrke bedrifters konkurransekraft. For NIL er det uforståelig at regjeringen i neste års statsbudsjett vil svekke den eneste offentlige aktøren med ansvar for design i næringslivet.

NIL støtter departementets varslede gjennomgang av virkemiddelapparatet for design. Norsk næringsliv trenger et robust designsenter.

NIL foreslår:

1. At kap. 930 post 70 må videreføres i 2027 og DOGA bevilges 19,5 millioner kroner.
2. En avvikling av DOGAs næringsrettede oppdrag, DIP og Markedsklar, må avvente en gjennomgang av virkemiddelordningene.
3. At Stortinget ber regjeringen utarbeide en nasjonal designpolitikk og kartlegge designfagenes bidrag til verdiskapingen i Norge.

Norges eneste senter for design blir lagt ned

Kuttet det er snakk om sparer ikke mer enn 9 millioner kroner i 2027, men i realiteten betyr dette at man vingeklipper Norges senter for designkompetanse. Det er et paradoks at regjeringen kutter "småpenger" til design, men satser milliarder på teknologi og KI. For hva er teknologi uten design? Norge er verdensledende i å utvikle gode, brukervennlige digitale tjenester for privat og offentlig sektor. Vipps og ODA er to gjennomdesignede tjenester som har hatt stor vekst.

For mer enn 60 år siden fikk Norge et designråd som skulle styrke næringslivets konkurranseevne og lønnsomhet gjennom design. Det var allerede da en forståelse for at design er et konkurransefortrinn. Også i Danmark og England har man løftet design gjennom mange år. Etter sammenslåingen av designrådet med Norsk Form til DOGA i 2014 har designvisjonen sakkett fart og mistet kraft.

Å legge denne satsningen helt ned nå er uforsvarlig. Norsk næringsliv trenger design og for å lykkes trenger Norge en helhetlig designpolitikk. Da kan vi igjen stige på WIPOs globale innovasjonsindeks. (WIPO er FNs organisasjon for intellektuell eiendomsrett. Indeksen rangerer de mest innovative økonomiene i verden.)

Vi støtter en gjennomgang av virkemiddelapparatet for design

Vi er på overtid med en næringsøkonomisk kartlegging av designs bidrag til verdiskapingen i Norge. Storbritannia har dokumentert at designøkonomien skapte 136,7 milliarder pund i 2023. Det er 5,5 prosent av landets verdiskaping. Norge har ingen tilsvarende måling. Det må på plass.

DOGA forvalter i dag Designrevet innovasjonsprogram (DIP) fra Nærings- og fiskeridepartementet. Det er programmet som nå foreslås lagt ned. Menon Economics evaluerte DIP på oppdrag fra DOGA i januar 2026 og konkluderte med at ordningen er relevant, effektivt innrettet og gir resultater på kort sikt.

Når designkompetanse tas inn tidlig i innovasjonsprosessen, øker sannsynligheten for at nye produkter, tjenester og teknologier faktisk blir utviklet, kommersialisert og tatt i bruk. Dette styrker både lønnsomheten og omstillingsevnen i bedriftene.

Etter anbefaling fra Menon har DOGA også utviklet en egen ordning for oppstartsbedrifter - Markedsklar. Budsjettkuttet innebærer at ordningen, som ble lansert i Oslo og Trondheim i høst, avvikles før den tilbys nasjonalt.

Regjeringen begrunner kuttet med lavere bevilgninger og at andre former for næringsstøtte vurderes som viktigere. Samtidig er det varslet en gjennomgang av det næringsrettede virkemiddelapparatet. Da bør DOGAs næringsrettede arbeid vurderes i den gjennomgangen, ikke avvikles på forhånd. Det blir helt feil rekkefølge.

Norge trenger en designpolitikk for å styrke næringslivet og bidra til vekst

I regjeringens forslag til statsbudsjett for 2027 ser vi ingen designpolitikk. Målrettet bruk av design kan bidra til vekst i norsk næringsliv og gi store samfunnsgevinster innen alt fra offentlig transport til helse og eksport. Å kaste design ut av næringsporteføljen til Norge virker overilt og lite gjennomtenkt. Andre land som Singapore, Nederland og Storbritannia har god dokumentasjon på hvilke verdier design bidrar med.

Design er blant prioriterte områder i *Hele Norge eksporterer*

Det er også uheldig at støtten til designrevet innovasjon svekkes etter at vareproduksjon og design var blant de prioriterte områdene i eksportsatsingen Hele Norge eksporterer. Næringen ble løftet fram nettopp fordi den har et betydelig potensial for økt verdiskaping og eksport. Når både denne satsingen og DIP nå foreslås bygget ned, sender det uklare signaler til en næring med dokumentert vekstpotensial.

Liten besparelse, store konsekvenser. Stopp avviklingen av DOGAs næringsrettede arbeid

Små, målrettede ordninger med dokumentert effekt bør ikke avvikles før virkemiddelgjennomgangen har vurdert hva som virker best. Vi ber derfor Næringskomiteen stoppe avviklingen av DOGAs næringsrettede aktiviteter, og å be regjeringen utarbeide en nasjonal designpolitikk og kartlegge designfagenes bidrag til verdiskapingen, slik at Norge kan ta ut det fulle potensialet.

På vegne av styret i Norske interiørarkitekters og møbeldesigneres landsforening (NIL)

Fredrik Bull

President i NIL, interiørarkitekt og møbeldesigner MNIL